

פרוטוקול מס' 20 / ד

מישיבה של ועדת החוקה, חוק ומשפט, שהתקיימה ביום ג',
י"ז בטבת, תשט"ו - 11.1.55,
בשעה 18.00.

בכור:

- חברי הוועדה:
- א. אונא - היו"ר
 - ב. אזניה
 - ע. איכילוב
 - י. בדר
 - י. בר-יהודה
 - ד. בר-רב-האי
 - ז. ורהפטיג
 - ח. לודאו
 - ע. מיטון
 - ס. סנה
 - י. קליבנוב
 - ס. קסיס
 - ח. רובין
 - י. שפירא
 - ר. טרי
 - ב. טסון
 - א. תבורי

- סוזמנים:
- מר כהן - היועץ המשפטי של הממשלה
 - מר ידין - המסנה ליועץ המשפטי
 - מר גרץ - נציג משרד ראש הממשלה
 - מר צילן - נציג משרד הפנים
 - מר סילברסטון - היועץ המשפטי של משרד הפנים
 - מר קדמי - המתרגם לערבית

בעדר:

- ע. אסף
- י. הררי
- ס. הלל
- ת. טובי
- י. כסה
- ס. לורנץ

חוק הבחירות לכנסת, תשט"ו - 1955 סדר-היום:

=====

היו"ר אונא:

אני פותח את הישיבה.

י. בר-יהודה:

ברצוני למסור הודעה בסם חברי ועדת המסנה לחוקי יסוד. זו הפעם הסניה הסבוע שלא נתקיימה ישיבה של וועדה זו בגלל אי-נוכחותם של החברים. אותם החברים אשר באו היום לישיבת ועדת המסנה החליטו כי הואיל והוועדה דנה כבר בפרק השני של חוקי יסוד - פרק המססלה - ורק רצתה לעבור שנית על אותם הסעיפים בהם לא היו דעות אחדות כדי להגיע לגיבוש יתר בהצעות, וטכיון שאין תקווה כי חברי הוועדה ירבו להשתתף בישיבות גם בשכועות הקרובים, לכן יש להעביר את הצעת חוק זו למליאה של ועדת החוקה, חוק ומשפט.

י. בר-יהודה: אם ועדת החוקה תרצה להביא את הצעת החוק על שולחן הכנסת השנייה יהיה עליה לדון רק באותם הסעיפים בהם הוצעו הצעות ספור. אם הוועדה תחליט לעבור על כל סעיף וסעיף היא לא תספיק להביא את הצעת החוק על שולחן הכנסת לפני הבחירות.

היו"ר ס. אונג: אני סניח שאין התנגדות להעברתה של הצעת חוק-יסוד (המסילה) למליאת הוועדה, אם חברי ועדת המסנה סוכנים לסטור אותה. מליאת הוועדה תקבל את הצעת החוק אם כי אינני רואה ערך מעשי בזה.

ברצוני לבקש את הסכמת הוועדה למתן רשות להסתייג לחה"כ סינץ, אשר איננו חבר וועדה זו. חה"כ סינץ מבקש לרסום לו הסתייגות לסעיף 9 (הרכב ועדת הבחירות המרכזית) והוא מציע כי לאחר קביעת חברי בוועדה הבחירות המרכזית על-פי סעיף 9(ב), פסקה 1 ייקבעו חברי לכל אותן הסיעות שלא זכו לנציגות בוועדה על-פי הסעיף הנ"ל, ורק לאחר זאת יחולקו בין הסיעות המקומות העודפים, ככתוב בסעיף 9(ב), פסקה 2.

י. בר: אני חושב כי ועדת החוקה היא הראשונה אשר צריכה לסטור על התקבון. בתקבון מתקופת מועצת המדינה, הסתייב עד היום הזה, נקבע שאם חברי-כנסת מציע הסתייגות או הצעה אחרת לנושא שנידון בוועדה אשר הוא איננו חבר בה, יש להזמין, לשמוע את ביטוי, להצביע על הצעתו, ואם לא תקבל - להחליט אם יש לתת לו את האפשרות להסתייג. על כן אני מציע להזמין את חה"כ סינץ לוועדה.

היו"ר ס. אונג: פרוצדורה זו נקבעה כדי לסטור על זכותם של חברי-הכנסת לבקש את הצעותיהם. אך חה"כ סינץ ויתר על זכותו להופיע בפני הוועדה, והוא רק מבקש לרסום לו הסתייגות בנוסח הצעתו.

ה ח ל ט ה

הצעת חה"כ סינץ לסעיף 9 - לא נתקבלה.
בקט חה"כ סינץ לרסום לו הסתייגות
בנוסח הצעתו - ב ת ק ב ל ה.

ס. סנה: אני מבקש לסטור לי את הזכות להציע למחוק את הסעיף הדין באחוז החסימה, באם ועדת הכנסת תדחה את הערעור ותחליט כי ההצעה לקבוע לבחירות אלו אחוז חסימה בגובה של 2% אינה מהווה נושא חדש.

ה ח ל ט ה

הצעת חה"כ סנה למחוק בחוק הבחירות לכנסת השנייה את הסעיף הדין באחוז החסימה - לא נתקבלה.

הסתייגות לחה"כ סנה. ורובין.

היו"ר ס. אונג: חה"כ כהנא מציע להשאיר את הסעיף הדין באחוז החסימה ללא שינוי, ומבקש לרסום לו הסתייגות בענין זה.

הסתייגות לחה"כ כהנא ולנדאו המבקשים להשאיר את אחוז החסימה בגובה של 1%.

א.ו.

שאלת הסגנים ליו"ר ועדת הבחירות המרכזית

ע. איכילוב:
הצעת ביטיבה אתמול שאם גם היום תתקיים ישיבת הוועדה תועמד שאלת הסגנים ליו"ר ועדת הבחירות המרכזית שחדש להצבעה. אני חושב שהצעת גם נתקבלה על-ידי כולם. על כן אני מבקש להעמיד שאלה זו להצבעה.

ה ח ל ט ה

הצעת הרביזיה - ג ת ק ב ל ה.

ז. בדר:
אני מציע להצביע תחילה על עצם העיקרון של בחירת סגנים ורק אם יוחלט כי יהיו סגנים נצביע על מספרם.

ה ח ל ט ה

בעד בחירת סגנים ליו"ר הוועדה - 7

נגד - 7

ב. אזוביה:
אני מציע כי ליו"ר הוועדה יהיו 4 סגנים, אם כי באופן עקרוני אני מתנגד לקיום האינסטיטוציה של הסגנים.

י. בר-יהודה:
הצעת הראשונה היא לא לשנות את מספר הסגנים אשר נקבע בחוק הבחירות לכנסת השניה, היינו לבחור ליו"ר הוועדה 6 סגנים. אם בכל זאת יוחלט על שינוי המספר הזה, אני מציע בתור הצעה אלטרנטיבית כי מספר הסגנים ייקבע על-ידי ועדת הבחירות המרכזית עצמה.

ח. רובין:
ברצוני להציע הצעות מספר לקביעת מספר הסגנים ואסנה אותן לפי סדר העדיפות: א) לבחור 6 סגנים; ב) לבחור 7 סגנים; ג) לבחור 8 סגנים; ד) לבחור 5 סגנים. אם לא תתקבל אחת מהצעות אלו, אני מצטרף להצעת חה"כ בר-יהודה, כי ועדת הבחירות המרכזית תקבע את מספר הסגנים.

י. ספירא:
הייתי רוצה לדעת אם חבר וועדה רשאי להציע לסעיף מסויים 3 תיקונים הסותרים אחד את השני? אני חושב שהוא אינו יכול לעשות זאת.

היו"ר ס. אונא:
אני מבין שח"כ רובין מציע הצעות אלו כהצעות אלטרנטיביות ולכן זה סותר. אנחנו עוברים להצבעות.

ה ח ל ט ה

ההצעה לא לשנות את הסעיף 11(ב) בחוק הבחירות לכנסת השניה - לא נתקבלה

ההצעה לשנות את סעיף 11(ב) ולקבוע כי ליו"ר ועדת הבחירות המרכזית יהיו 4 סגנים - ג ת ק ב ל ה.

י. בר-יהודה:
איננו חושב שיהיה בזה מסוים הגיון להציע לכנסת הסתייגויות שמספר הסגנים המוצע שונה בכל אחת מהן. על כן אני מציע שיצביעו כאן בוועדה גם על אותן ההצעות שלא נתקבלו עכשיו, והצעת הסתייגות שתקבל את מספר הקולות הגדול ביותר בוועדה תוגס לכנסת כהסתייגות יחידה.

היו"ר ס. אונא:
אינני יודע אם מבחנה פרוצדורלית אני יכול לעשות זאת.

או.

י. ספירא:

אני מתנגד להצעת חה"כ בר-יהודה. הסתייגים עצמם יצטרכו לסקול אם יש טעם להגיש לכנסת כל-כך הרבה הסתייגויות שונות בקרב לקביעת מספר הסגנים!

י. בר-יהודה:

לא פעם קורה בסליאת הכנסת שהצעה אחת זוכה לרוב קולות ובכל זאת סצביעים גם על הצעות אחרות, לפי דריסת המציעים.

הסתייגויות:

לחה"כ סנה המציע לא לשנות את סעיף 11(ב);
לחה"כ בר-יהודה המציע לא לשנות את סעיף 11(ב) או כהצעה אלטרנטיבית להשאיר את קביעת מספר הסגנים לוועדת הבחירות המרכזית;
לחה"כ רובין המציע לא לשנות את סעיף 11(ב) או כהצעה אלטרנטיבית להעלות את מספר הסגנים ל-8.

פרטום החולטה בדבר הגשת בקשות להתאזרחות.

ט. סטיס:

אמסול נתקבלה בוועדה החלטה בקשר לסוועד הגשת בקשות להתאזרחות. היא מסרד הפנים יכול לפרסם הודעה שכל אדם אשר ברטם במרסם התושבים עד סוועד מסויים זכאי לקבל אזרחות או הגיש בקשה לכך?

סר צילן:

זה אינו טייך לחוק הבחירות, אלא לחוק האזרחות.

ט. סטיס:

ישנם אנשים אשר אינם יודעים אם הם הפכו באופן אוטומטי לאזרחים על-ידי המצאם בארץ או לא, ויתכן כי בגלל זה לא יגישו בקשה להתאזרחות.

הי"ר ט. אונא:

אינני חושב כי יש דרך אחרת להוודע על-כך אלא על-ידי בדיקת רשימת הבוחרים. אך סר צילן אומר, כי חלוקת כרטיסי הבוחרים עלולה להמסך אף לאחר סיום הסוועד להגשת בקשות להתאזרחות.

ט. סטיס:

אני מבקש לפרסם הודעה אשר לפיה יוכלו האנשים לדעת מי צריך להגיש בקשה להתאזרחות, מפני שאיננו אזרח.

י. ספירא:

אני חושב שאנחנו יכולים לפנות בבקשה למסרד הפנים, שלאחר שהחלטה מאמסול בדבר הגשת בקשות להתאזרחות תתקבל בכנסת, היא תפורסם על-ידינו בצירוף הסבר מתאים.

ט. סנה:

עד כמה שניתן לי לבדוק, ליקוי החלטה שנתקבלה אמסול הוא בזה שהסוועד האחרון להגשת בקשות לאזרחות הוא לפני פרסום רשימות הבוחרים. והרי הדבר המעורר את האנשים להגיש בקשות להתאזרחות הוא אי-הופעתם ברשימת בוחרים. על כן ערכה המעסי של החלטה יורד ויש לערוך את לוח התאריכים בצורה כזאת שלאחר פרסום הרשימות תהיה עוד שהות להגיש בקשה להתאזרחות.

הי"ר ט. אונא:

אין כל אפשרות מבחינה טכנית לשנות את הסוועד האחרון להגשת בקשות להתאזרחות.

ט. סנה:

ברצוני עוד לבדוק את לוח התאריכים, ואני שומר לי את הזכות להציע בו סיינויים.

י. בר-יהודה:

אני חושב כי בגבולות החלטה שנתקבלה אמסול אפשר לבקש את מסרד הפנים שיפורסם הודעה בה יהיה כתוב במפורט מהם התנאים המזכים אדם לקבל אזרחות, ושיית, כי סייעצים לכל המעונייני אשר אינם בטוחים אם יש להם אזרחות שיפנו למסרד הפנים בבקשה לקבל תעודה המעידה על היותם אזרחים.

או.

סר צילון: אינני יכול להתחייב לביצוע הצעתו של חה"כ בר-יהודה, מבלי שאתליעץ תחילה עם נציגי משרד ראש הממשלה. לי נראה כי מבחינה טכנית הצעתו אינה ניתנת לביצוע. בכל אופן אסקול את הדבר.

י. ספירא: אני מתנגד לסילוף של הצעת חה"כ בר-יהודה.

סר כהן: ברצוני להציע בסם משרד הפנים הצעת פטרה. אני מציע שמשרד הפנים יפרסם בהודעה לא רק את ההחלטה שתקבלה אלא גם את המסלול בוועדה בקשר להגשת בקשות להתאזרחות ולא רק את הוראת חוק האזרחית האוסרת על זכאי לבקש אזרחות, אלא גם את אותה ההוראה בחוק האזרחות המאפשרת לקבל תעודת אזרחות על-פי סעיף 15 של החוק.

ח. רובין: האם אדם המגיש בקשה לאזרחות יכול יחד עם זאת לטעון כי הוא אזרח באופן אוטומטי?

סר כהן: תשובת סר הפנים לבקשה כזאת תהיה כי הטבקט אינו זקוק לאזרחות, מפני שהוא היה לאזרח באופן אוטומטי.

ח. רובין: לפי הכנת המספטי, ההסדר הנוכחי אינו מאפשר לאדם, אשר הגיש בקשה לאזרחות וקיבל תשובה שלילית, לטעון כי הוא זכה לאזרחות באופן אוטומטי. אני מציע בכל זאת להבטיח אפשרות כזאת ולכתוב זאת במפורט בחוק.

ד. ספיט: היועץ המספטי הציע שבהודעה יפורסם גם סעיף מתאים מחוק האזרחות. אני רוצה להדגיש כי הסעיף הדורש הסבר מיוחד הוא סעיף 3 בחוק האזרחות.

ה ח ל ט ה

הצעת היועץ המספטי ח. כהן - ב ת ק ב ג ה.

ס ע י פ 16

י. ספירא: לפי הוראת סעיף 16(ב) כל אדם הרוצה להודיע למשרד הפנים על שינוי כתובתו ובקשר לזה על שינוי קלפי בה יצביע צריך לעשות זאת בכתב. הסדר כזה אינו טובע זיופים הטוביים בהודעות על שינויי כתובות, ובצורה כזאת אפשר גם לגרום תקלות לספגות מסויימות, ולהביא לאנדרלמוסיה בבחירות. אמנם הזייפן, אם ייתפס, ייאסר בביצוע עבירה, אבל העונשתו לא תתקן את המצב שנגרם על-ידו ולא תאפשר לאדם אשר בטחו נשלח המכתב להספטי בבחירות, אני מציע כי על כרטיסי הבחורים אשר יישלחו יהיו מספרים סידוריים אשר לא יתפרסמו. אדם אשר ירצה להודיע על שינוי כתובת סגוריו יצטרך לציין במכתב את המספר הטופיע על כרטיס הבוחר שלו. בצורה זו אפשר יהיה לטבוע זיוף הטובי של הודעות על שינויי כתובות. אני גם חושב שהנוסחה של כרטיסי הבוחרים לא תעכב לזמן רב את שליחתם לאנשים.

י. בר-יהודה: שמענו מנציג משרד ראש הממשלה כי תמיד קיים חסם לסיבוסים במספור הכרטיסים, ובמקרה כזה קשה מאד לתקן את הטעות. נוסף לכך, לפי הצעת חה"כ ספירא, אינני יודע מה יעשו אותם האנשים אשר מסום מה לא קיבלו כרטיסי בוחר ואינם יכולים לציין כל מספר בפנייתם למשרד הפנים.

סר צילון: הנימוק השני של חה"כ בר-יהודה איננו נכון, מפני שמדובר כאן רק על אנשים המופיעים ברשימת הבוחרים.

סר גרץ: הצעת חה"כ ספירא בצורתה הנוכחית אינה מתקבלת על הדעת. מבחינה טכנית אפשר למספר את כרטיסי הבוחרים, אבל כדל שנוכל לזוהת אחר-כך את המספרים עם השמות הנכונים, אנחנו צריכים להסאיר אצלנו רשימות המספרים שניתנו לכרטיסי הבוחרים, היינו להנהיג רג'יסטר כפול.

סר גרץ:

דבר זה דורש אומיניסטרציה רחבה וכמעט אינו ניתן לביצוע.

הספקות שחה"כ שפירא דיבר עליהם התעוררו גם לפני הבחירות הקודמות, אך ביטיבת המטסלה בה דנו על-כך הסבדתי שאין מקום לחסות. אני מציע שיטת בקורת הרבה יותר פשוטה. כאשר אדם טרער על כך שלא קיבל כרטיס בוחר או שהפרטים לא היו נכונים, הוא טוטר את הכתובת בה ליטצא ביום הבחירות. כרטיסי הבוחרים נשלחים בדואר רסום ועל כן אם אדם אליו סכוון הכרטיס לא נמצא בכתובת אותה ציין הכרטיס יוחזר אליו, והדבר יעורר חסד, בייחוד אם זאת תהיה תופעה הטובית. כדי לסנוע אפשרות של זיופים אנחנו נקפיד מאד בנקודה זו ובכל מקרה שכרטיס בוחר, אטר נסלה לאחר ערעור, יוחזר אליו בערוך בירור מיוחד.

היו"ר ס. אונזא: סטענו את הצעתו של סר גרץ ונטתפק בה.

ה ח ל ט ה

סעיף 16 - א ו ט ר.

ט ע י פ 17

היו"ר ס. אונזא: אני רוצה להציע תיקון לפעיף 17: "...סספר שעות ההצגה בימי שטי, סוצאי שבת וראסון ייקבעו..."

י. שפירא: אני חושב שעלינו לסנוע פגיעה אפשרית ברגשות יהם של סספר לא קטן של אזרחים ועל כן אני מציע לכתוב בסעיף 17(א): "...במסך 10 ימים רצופים לפחות 10 שעות בכל יום, להוציא שבת, למען יוכל כל דורש לעיין בהן; סספר שעות ההצגה בימי שטי, סוצאי שבת וראסון ייקבעו..."

ר. שרי: אני מציע להשאיר את הנוסח כפי שהוא, ספני שהוא סנוע הצגת רשימות הבוחרים בשבת, בטובות יהודיות, בייחוד לאחר שכתוב: בהתחשב עם הדרישות הדתיות לסטירת ימי הסנוחה.

סר סילברסטון: אני מציע למחוק את המלים: "סספר שעות ההצגה בימי שטי, שבת וראסון ייקבעו על-ידי ועדת הבחירות המרכזית". כי אפשר להסתפק במלים: "בהתחשב עם הדרישות הדתיות לסטירת ימי הסנוחה", אטר למעשה כוללים את הימים המפורטים עכסיו בחוק.

ה ח ל ט ה

הוחלט למחוק בסעיף 17 את המלים: "סספר שעות ההצגה בימי שטי, שבת וראסון ייקבעו על-ידי ועדת הבחירות המרכזית".

הסעיפים 17, 18, 19, 20, 21 - אורנו.

ט ע י פ 22

י. קליבנוב: אני מציע תיקון סגנוני בסעיף זה: במקום המלים "...אינו ליקוי, אלא פוסל את הרשימה" יבואו המלים "ייחשב לפסול את הרשימה כולה".

ה ח ל ט ה

ההצעה לנסח את הטיפא של סעיף 22: אולם סספר בלתי-סספיק של חותמים ייחשב לפסול הפוסל את הרשימה כולה - נ ת ס ב ל ה.

ט ע י ף 19

טר סילברסטון: שכחתי להעיר דבר מה לסעיף 19. בדטה כי לפי התיקון הסוצע לסעיף 19 לחוק הבחירות לכנסת השנייה יוצא שאפשר לדרוש מסדר הפנים הוצאת תעודות-זהות ללא תשלום אגרה, והרי בטעיף 33 בוטלה ההוראה בדבר הוצאת תעודות-זהות ללא אגרה. אני חושב שכדאי למנוע פניות טיותרות למסדר הפנים, ולכתוב במפורש בסעיף 19, כי אין הוא חל על תעודות-זהות.

י. בר-יהודה: אינני רוצה סיווצר מצב שאיזה שהוא אזור במדינה לא תשתתף בבחירות, מפני שלא היה ביכולתו לשלם את האגרה כדי לקבל תעודת-זהות. על כן אני מציע למחוק את סעיף 33.

טר צילן: הואיל וטר סילברסטון איננו כרגע, אני מבטל בסמו את הצעתו הקודמת.

י. בר-יהודה: בחוק נקבע הסודע האחרון לפניות למסדר הפנים בדבר הכנסת תיקונים ברשימות הבחורים. סירב מסדר הפנים לעשות את התיקון או כלל לא נתן תשובה על הפניה, יכול האיש לערער על כך בפני בית המשפט המחוזי. נניח, כי אדם מסויים לא הזדרז לבדוק את רשימת הבחורים, הוא לא ידע כי רשימה חלו טעויות בקטר אליו, ולכן לא פנה למסדר הפנים. הוא איחר את הסודע האחרון להגשת בקשות למסדר הפנים, אך לא איחר את הסודע האחרון להגשת ערעורים לבית-המשפט המחוזי. במקרים כאלה יש לאפשר פניה ישירה לבית-המשפט, מבלי שהיתה קודם לכן פניה למסדר הפנים. בצורה זאת אפשר יהיה למנוע אי-צדק, שאדם אשר הזדרז ופנה למסדר הפנים יכול אחר-כך לערער גם בפני בית-המשפט המחוזי ולהבטיח לו זכות בחירה, ואילו אדם אחר הנמצא באותו המצב, אך לא הספיק לפנות למסדר הפנים, אינו יכול לפנות לבית-המשפט.

יכולים אולי לטעון בנגד זה שאם יאפשרו לפנות במישרין לבית-המשפט, האנשים לא יזדרזו לבדוק את רשימות הבחורים וזמן קצר לפני הבחירות יפנו לבית-המשפט. אני חושב שניסוח כזה אינו בעל-ספק, מפני שרוב אנשים יעדיפו לפנות למסדר הפנים, כי הוא עסוי לתקן את הטעויות ברשימת הבחורים בדרך הרבה יותר פשוטה מאשר בית-המשפט.

ד. בר-רב-האי: בית-המשפט המחוזי סופיע במקרה זה כאינסטנציה שנייה שבפניה אפשר לערער על עוול שנעשה על-ידי מסדר הפנים. הצעת חה"כ בר-יהודה עלולה לגרום לכך שבימים האחרונים לפני הבחירות יהיו בת-המשפט מוצפים בקשות לתיקוני רשימות הבחורים. גוסף לכך, הסדר כזה טולל מהאנשים אינסטנציה ראשונה של פניה, ואני חושב שזהו תקדים אשר לא נתקבל בסום ארץ בעולם. אני מזהיר בפני קבלת החלטה ברוח הצעתו של חה"כ בר-יהודה.

ח. רובין: מלסון סעיף 19 לחוק הבחירות לכנסת השנייה יוצא כי אין ערעור על החלטת מסדר הפנים, אלא על רשימת הבחורים. מסדר הפנים אינו מהווה אינסטנציה מספטית, אלא רק אינסטנציה לתיקונים טכניים. על כן קיימת רק אינסטנציה מספטית אחת - בית המשפט המחוזי אליו אפשר לפנות גם ללא פניה מוקדמת למסדר הפנים.

ע. איכילוב: בלוח הזמנים לבחירות נקבע מספר ימים מסויים למספטים ומספר ימים מסויים לערעורים. מי סמציע אפשרות פניה לבית-המשפט המחוזי ללא פניה מוקדמת למסדר הפנים רוצה לכופף על בית המשפט שבבולות הימים המצומצמים האלה שנקבעו לו לבירור ערעורים הוא יעסוק גם בפניות שהובאו אליו בתור אינסטנציה ראשונה. אני חושב שבצורה כזו אפשר להבטיח את הבחירות, מפני שבית-המשפט לא יוכל לעמוד במעמט עבודה כזאת.

ה ח ל ט ה

הצעת חה"כ בר-יהודה האומרת שמי שאיחר את מועד הפניה למסדר הפנים בדבר תיקון טעויות יוכל לפנות במישרין לבית המשפט המחוזי - לא נתקבלה.
הסתייגות: לחה"כ בר-יהודה ורובין.

או.

הטעמים 23, 24, 25 ו-26 - אונגו.

היו"ר ס. אונגו: אם ועדת הכנסת תחליט כי טעיף 27 - סינוי אחוז החסימה - אינו מהווה נושא חדש לוגיו לכנסת כל ההסתייגות שנרשמו עד כה לטעיף זה. הסתייגות נוספת לטעיף 27 לחה"כ בר-יהודה.

הטעמים 27, 28, 29, 30, 31, 32, 33 ו-34
אונגו.

טעיף 35:

ע. איכילוב: חה"כ אזניה ביקש לדעת מה פירוש הסיפא של טעיף זה: "או בכל דרך אחרת".

מר אילון: הכוונה לאדם אשר נכנס ארצה כתייר או בתפקיד.

י. בר-יהודה: לפי טעיף 35 יוצא כי אדם אשר קיבל תשובה מסטוד הפנים כי סמו אינו טופיע ברשימת הבוחרים מפני שהוא איננו אזרח ואשר עירער אחר-כך בפני בית-המשפט וקיבל פסק-דין האוסר שהוא כן אזרח, לא יוכל להתחסס בפסק-דין זה לסם הוכחת אזרחותו, אלא אך ורק לסם רכיסת זכות הצבעה. הייתי רוצה לסמוע את דעתו של היועץ המשפטי בענין זה.

ה. כהן: בפני כל אדם אשר סמו לא בכלל ברשימת הבוחרים פתוחות שתי דרכים.

הדרך הראשונה היא הגשת ערעור לבית-המשפט המחוזי לפי טעיף 19 של חוק הבחירות. בית המשפט במקרה כזה לא יפסוק אם הפונה הוא אזרח ישראלי או לא, אלא, אם ימצא לנכון, יצווה על סטוד הפנים לכלול את סמו של המערער ברשימת הבוחרים, ואף מסרד הפנים אינו צריך לדעת את הנימוקים אשר הכיאו את בית המשפט להוצאת פסק-דין כזה. על פסק-דין המוצא בדרך זו חלות הוראות טעיף 35, ולכן אין פסק-הדין יכול לסמס הוכחה כי המערער הוא אזרח ישראלי.

אך ישנה גם דרך אחרת. אדם אשר קיבל הודעה מסטוד הפנים כי סמו לא בכלל ברשימת הבוחרים מפני שהוא איננו אזרח ישראלי, יכול לפנות לבית-המשפט בבקשה להוציא פסק-דין הצהרתי שהוא אמנם כן אזרח ישראלי. הפרוצדורה במתן פסק-דין כסוג זה היא שונה מן הפרוצדורה במקרה הראשון, ועל בית המשפט להכנס-לפני ולפנים של הבעיה. אם בית-המשפט בענה לבקשת המערער ומוציא פסק דיין הצהרתי שהמערער הוא אזרח ישראלי, יהיה פסק-דין זה סופי - אם לא יערערו עליו - ויסמס הוכחה כי אדם זה הוא אזרח ישראלי.

ה. רובין: אחרי הטלים "לפי חוק זה" אני מציע להוסיף את הטלים "למעט רישומו על-פני פסק-דין או החלטה של בית-המשפט המחוזי לפי טעיף 19".

י. בר-יהודה: אינני רואה את הצורך במלים "או בכל דרך אחרת". הרי תיירות אינה טזכה אדם בריסום ברשימת הבוחרים ולכן רישום יכול להעיד רק על אזרחות או על תושבות ולא יותר מזה.

ה. כהן: הריסום ברשימת הבוחרים יכול גם להוכיח כי הנרשם נכנס לארץ בדרך חוקית. בכל אופן, אני מסכים למחיקת הטלים "כתובט או בכל דרך אחרת".

אני מציע למחוק גם את המלים "או שהוא רטאי להיות בישראל".

ט. סנה:

ה ח ל ט ה

הצעת חה"כ סנה למחוק את המלים "או שהוא רטאי להיות בישראל" - לא נתקבלה.

הסתייגות לחה"כ סנה, קטיס ורובין.

הצעת חה"כ רובין להוסיף את המלים "למעט רישורו על-פי פסק-דין או החלטה של בית-המספט המחוזי לפי סעיף 19" - לא נתקבלה.

הסתייגות לחה"כ רובין וקטיס.

הצעת היועץ המספטי למחוק את המלים "כתוסב או בכל דרך אחרת" - נ ת ק ב ל ה.

הרכב סיעתי של ועדת הבחירות המרכזית

ד. בר-רב-האי: ברצוני להקריא לחברים את רשימת ההרכב הסיעתי

בכנסת היוצאת ובהתאם לכך ההרכב הסיעתי של ועדת הבחירות המרכזית. ההרכב הסיעתי של הכנסת: ספא"י - 47, הציונים הכלליים - 23, הפועל המזרחי - 8, תנועת החרות - 8, מפ"ם - 7, מק"י - 7, הסיעה הפרוגרסיבית - 4, לאחדות העבודה-פועלי ציון סמאל - 4, אגודת ישראל - 3, הרשימה הדמוקרטית לערביי ישראל - 3, פועלי אגודת ישראל - 2, המזרחי - 2, חקלאות ופיתוח - 1, קידמה ועבודה - 1. בהתאם לכך ההרכב הסיעתי המוצע של ועדת הבחירות המרכזית הוא: ספא"י - 12, הציונים הכלליים - 6, הפועל המזרחי - 2, תנועת החרות - 2, מפ"ם - 2, מק"י - 2, הסיעה הפרוגרסיבית - 1, לאחדות העבודה-פועלי ציון סמאל - 1, אגודת ישראל - 1, הרשימה הדמוקרטית לערביי ישראל - 1; חבר אחד בדעה סיעתית סכל אחת מ-4 הסיעות הנותרות.

רשימת בוחרים קבועה

ד. בר-רב-האי: אני הצעתי תוספת לחוק זה בדבר הכנת רשימת

בוחרים קבועה. אך תוספת זו לחוק יכולה להתקבל ברגע שוועדת החוקה תתפנה לדיון בה, ואין הכרח לדון בה בעת הדיון בחוק.

י. בר-יהודה:

יתכן כי חה"כ בר-רב-האי סוותר על הצעתו. אך אני איני מוכן לוותר עליה, בעיקר לאחר שבקבע סם כולל לחוק, היינו, כי זהו חוק הבחירות לכנסת ולא דווקא לכנסת הסליטית. אני מציע לוועדה לקבל את התיקון שהוצע על-ידי חה"כ בר-רב-האי בדבר הכנת רשימת בוחרים קבועה.

ה ח ל ט ה

הצעת חה"כ בר-יהודה בדבר הכנת רשימת בוחרים קבועה - לא נתקבלה.

הסתייגות לחה"כ בר-יהודה ורובין.

ט. צילן: אני מציע להוסיף סעיף הקובע כי תאריך הכנסת לתוקף של חוק זה הוא סיום אישורו על-ידי הכנסת.

ה ח ל ט ה

הצעת ט. צילן - נ ת ק ב ל ה